

Johan Tinglöv

1742

(3 sid)

Tinglöv har, i min hemtrakt, lämnat så många märkliga anekdoter efter sig som Johan Tinglöv. Han blev, trots sin oansenliga ställning i livet, en man, vars ~~sta~~ namn var på allas läppar i långa tider. Och därav var han förtjänt; ty han var, jämnställd med andra, ~~en~~ ^{en} ~~serlig~~ ett naturens underbarn.

Och om denne äkle urmakare berättas ända in i detta tidesvarn en mängd sällsamma saker, till vilka man får sätta tro ~~ett~~ efter behag.

Jag skall här anföra ett par, av de viktigaste, ^{eller var} vilka äro ^{eller var} prästas vara sanna.

När Johan Tinglöv föddes, kan ingen med bestämdhet uppge. Dock prästas att han skulle vara från Värmlands bergslags och vara till en fattig bonde.

Budan som barn visade han sin häg för mekanik och kulleri. Och på denna bana i dagalade han sedermera en färdighet, som var högst anmärkningsvärd.

Vid serton års ålder skulle han biträda sin fader vid hovbeslagning. Därvid fick han av hästen en ordentlig spark, som för anledde honom till ett märkligt försök. Med några konstgrepp lossade han hästens ben vid knäna, och nu kunde hästen skas utan någon disekt fara. För sitt tilltag erhöi han av sin fader den skarpaste bestraffning. Johan bad sin fader att hålla sig lugn; han skulle nog få se saken till en lycklig utgång. När skorna blivit satta på sin plats, sammansatte han åter hästens ben.

Fem år efter denna händelse lämnade

han sin fader och hängar sig utslutande åt sitt yrke.
 År 1781 kom han till dessa obygder,
 varefter han anlade en liten verkstad.

Gläs tillverkade han sina berömda klockor,
 vilka ha gjutit Tinglövs namn så väl könt.

Byns målaste bonde, den rike Tomas
 Bryngelsson köpte ett ur av honom, vilket
 han skulle ~~pena~~ få använda en månad
 innan köpesumman skulle utbetalas. När kiden
 var tilländlysen och räkningens skulle uppgöras
 blevo de oeniga. Tomas Bryngelsson ville
 ej betala den begärda summan, och Tinglöv
 ville ej heller gea efter. Slutligen lät han
 dock bereska sig, och mottog den avkortade
 summan och gick. Men när han kom till
 dörren stampade han i golvet, och genast
 stannade klockan. Och nu fick mästaren i
 hast sin återstående summa.

Och denna klocka, som härom talats finnes
 kvar än i dag och mätes, trots sin ålder,
 kiden med en säkerhet, så att man får söka
 efter makern.

Tinglöv plägade beställa sitt gjutgods
 hos en gjutare i Mora. Och vintertid forslade
 han själv det samma på sin lilla kälke.

Under en av dessa färder kom han
 i tillfälle att visa sin skicklighet för ett par
 herrar, som hade kommit hit för att jaga björ.

Tinglöv var då på färd från Mora till
 sin tillfälliga hemort. När han hunnit öfver
 till Värmlandssidan, begynte det snöa, vilket
 i hög grad försvårade hans framfart. Och
 anlärd till Strjön var han så medtagen, att
 han knappast kunde draga sin kälke hundsa
 famnar, utan att vila sig.

Det var just ingen skrömlig situation, han placerats i, mitt inne i vilda skogen en och en halv mil till närmaste människaboningar. Och det var icke ofta som folk färdades äfter vägen.

Det var då som de båda herrarna upptäckte honom med sin skjult; de foro hastigt förbi den ensamme uttrötte vandraren utan att ens sakta farten. Men detta skulle de icke hava gjort; ty den underbare Johan Tinglöv fick dem att stanna: stödet ena skena sprang nämligen in i tväret, och nu sutta de där. Under den livliga debatt, som uppstod, vilken nästan kostade kärskarlen ett kok stryk, för dennes dåliga åkdon, hann Tinglöv fram till de nödställda; han erbjöd sig att reparera skadan, om han blott finge åka med dem. Detta gingo de gärna in på; och Tinglöv sammansatte stälkenan med ett talgljus och några kullformler. Och det med en sådan lätthet som en vanlig märniska knyter samman ett snöre.

Johan Tinglöv är nu för länge sedan död, och alla sagor om honom kosta att gå samma väg; men hans klocker tycks gå i evinnertigen.